

INFORME DE VALORACIÓ DE L'ADQUISICIÓ DEL FONS DE NÚRIA POMPEIA

INTRODUCCIÓ I TIPUS D'ADQUISICIÓ

Ana Pániker Vilaplana, Pablo Pániker Vilaplana, Agustín Pániker Vilaplana i Gregorio Pániker Vilaplana, fills de Núria Pompeia, ofereixen en venda els fons gràfics de l'artista a la Biblioteca de Catalunya, l'any 2022.

DESCRIPCIÓ

762 dibuixos originals per il·lustrar diferents obres i col·laboracions de l'autora a la premsa i revistes. També s'hi apleguen 27 cartells impresos per a diverses publicacions, institucions i associacions: *Dunia, La Sal, Jornades feministes...*

Els documents gràfics que ofereixen són molt representatius de les diferents facetes professionals de l'artista Núria Pompeia.

El seu estat de conservació és bo.

Per conèixer el contingut d'aquest fons gràfic, es pot consultar l'Annex.

INTERÈS BIBLIOGRÀFIC I PATRIMONIAL

Núria Pompeia, de nom real Núria Vilaplana Buixons, va néixer a Barcelona l'any 1931 i morí l'any 2016. Fou dibuixant, humorista gràfica o ninotaire, periodista i escriptora. Estudià Arts Decoratives a l'Escola Massana, especialitzant-se en retauls, però va treballar al sector editorial com a periodista, grafista i editora, arribant a ser cap de redacció a les revistes *Por Favor* i *Saber*.

Començà a publicar les seves primeres vinyetes als anys seixanta a les revistes *Oriflama* i *Triunfo*, però també col·laborà en les revistes *Por favor*, *Diari de Barcelona*, *Dunia*, *Cuadernos para el Diálogo*, *Sábado Gráfico*. *Vindicación feminista*, i en premsa estrangera com *Charlie Hebdo*, *Linus* i *Brigitte*.

Estigué vinculada a la revista *Por favor* durant quasi tota la seva trajectòria editorial, en la qual il·lustrava articles aliens, com els de Manuel Vázquez Montalbán. La seva participació fou important perquè era una de les poques dones que tenia espai en la premsa satírica dels anys 1970 i l'única que tractà qüestions de gènere i introduí una crítica feminista de l'actualitat del moment.

L'obra de Núria Pompeia s'emmarca en el context de l'Espanya dels anys 1970 i 1980, en la qual el còmic femení era poc valorat; així com el gènere del còmic en general. Era una època de presa de consciència política, per part de la societat i de les dones en particular. Es tractava d'una generació basada en el compromís, que es va materialitzar

en projectes com l'Equipo *Butifarra*, un col·lectiu de dibuixants i escriptors que tenien la voluntat d'utilitzar el còmic com a eina transformadora de la societat.

En aquesta situació, l'artista assenyalava i profunditzava en tres aspectes relacionats amb el feminisme de la Transició espanyola: la despenalització de l'adulteri, l'equiparació dels drets laborals entre homes i dones i la planificació familiar.

Les seves vinyetes reflectien una intenció crítica amb la seva pròpia classe social, la burgesia, i el masclisme imperant. Fou pionera del còmic feminista, durant força temps en solitari. Reflectí vivències col·lectives per denunciar la discriminació de la dona en tots els àmbits de la societat, fins i tot durant el franquisme, com quedava palès a les seves obres: *Maternasis* (1967), *Y fueron felices* (1970), *Pels segles dels segles* (1971), *La educación de Palmira* (1972), *Mujercitas* (1975) i *Cambios y recambios* (1983). La mateixa actitud crítica, tractada des de l'àmbit literari, fou l'eix dels seus llibres de narracions *Cinc cèntims* (1981) i *Mals endreços* (1998), així com de la novel·la *Inventari de l'últim dia* (1986). També destacà com a il·lustradora de cartells, sempre relacionats amb les reivindicacions sociopolítiques i especialment feministes.

Les imatges sintetitzaven ingenuïtat i ironia, amb un estil gràfic lleuger, que amb pocs traços aconseguia l'expressió que volia comunicar, alhora que reproduïa els matisos dels gestos i de les paraules. Les caricatures estaven carregades de vitalitat i retrataven la deformació individual i social amb imatges dinàmiques i sensuals. El seu humor afilat i la mirada irònica sobre el seu temps deixaven entreveure la fe en el futur i en una joventut que trenqués amb les inèrcies heretades.

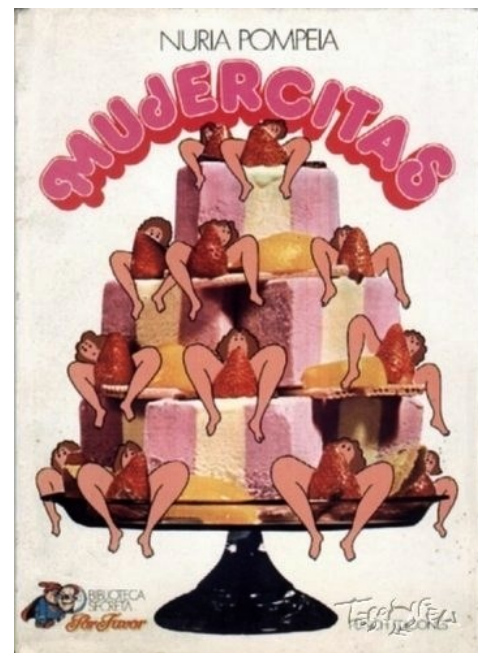
Va ser guardonada amb diferents premis per la seva trajectòria professional: la Medalla d'or de la Ciutat de Barcelona (2000), la Rosa del Desert, atorgat per l'Associació de Dones Periodistes de Catalunya (2003), la Creu de Sant Jordi (2007) i el primer premi honorífic de l'Associación de Autoras de Cómic (2013).

Per a les dones que lluitaren activament durant la transició, Núria Pompeia fou un referent de crítica, reflexió i humor, atès que es veien representades en els seus dibuixos.

IMATGES

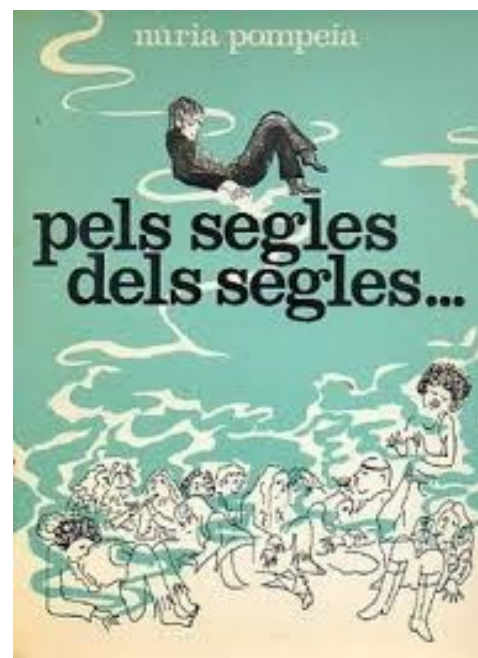
Portada de l'obra *Cambios y recambios*

Portada de l'obra *Mujercitas*

Dibuix de l'obra *Mujercitas*

Portada de l'obra *Pels segles dels segles*

ANNEX

Llibres:

- Pompeia, Núria. *Pels segles del segles*. 74 dibuixos
- Pompeia, Núria. *Mujercitas*. 138 dibuixos
- Pompeia, Núria. *Cambios y recambios*. 2006. 145 dibuixos

Col.laboracions:

- *Sábado Gráfico: Cartas a una Idiota Española*, 10 dibuixos 1973/74
- *Dunia*: 21 dibuixos 1979/80; 22 dibuixos 1981; 27 dibuixos 1982; 38 dibuixos 1983-84
- *Por Favor, La represión sexual*, 4 dibuixos
- *Diari de Barcelona* anys 1987/88/89/90 y 1993, 172 dibuixos
- *Noticias Médicas* 31 dibuixos
- *Serie Matrimonio y embarazo*, 13 dibuixos
- Dibuixos solts 1978. 66 dibuixos

Cartells:

- 28 cartells, un dels quals és original, per a diferents publicacions, institucions i associacions: *Dunia*, *La Sal*, *Jornades feministes*, etc..

Total originals: 762 dibuixos